

Miután a nemességserzés Magyarországon a földbirtok birtásával állott kapcsolatban, ennél fogva a honfoglalás alkalmával letelepedett nemzetségek formális adomány nélkül is ösnemességnek tekintendők. A várspánságot szerzése alkalmával az ösnemzetségek két harmadát besztották a várjobbágyok köze, akik Keleai szerint egyébként is segély nemessel voltak. Az ös 108 nemzetség zöme a várjobbágy nemzetségekre esik, az orlevelerből ismert birtokos nemzetségekre nem marad több 36 ösnemzetségnél (Nagy Géza: 1910 évi I. és II. füzetében „Magyar Nemzetségek című mű)

A rendelkezésre álló eddigi adatok tehát engednek annál a feltételezésnek, hogy a Morcsay család a Harasothy, Tetenyi, Száhy, Kapuy, Laly, Csáporfalvi, Incsey és Tarnóczy családokkal együtt ilyen ösnemzetségből és pedig a „Harasoth” nemzetségből származik. Az ungi megyei Harasothy család ugyanis a Morcsayakkal egy közös törzsből eredőnek tartja magát azon az alapon, hogy amikor Morcsay Andráshoz erdélyi püspök 1674-ben „álorcás” pert indított a Morcsay birtokjogokat követelt Harasothyaik ellen, a megperelt család felsőbb birói ítélettel a Morcsayakkal azonos családnak „morcsay” előnévvel továbbra is megmaradt. /Nagy Iván VIII. kötet 538-541 lap. Az ungi Harasothyaik a XVI és XVII. században

II.

Mokcsay alias Harasthy. Kéttes névvel éltek, a
jeleuleg elő Harasthyak pedig „mokcsai” előnevet
és a Mokcsayak család címerét hánálják.

A Harasthyak egybeint a „Követhes”
név alatt fordulnak elő a régebbi okiratokban.
1507-ben „Andreas de Mokcsa”, 1519-ben „Andreas
Harasthy de Mokcsa”, 1548-ban „Michaelen Mokcsay
sive Harasthy”, 1577-ben „Michaelen Harasthy”,
és ugyanaz 1589-ben „Michael de Mokcsay”,
1582 „Joannem, Sigismundum, Nicolaium Harasthy
aliter Mokcsay”, 1591 „Emerici de Mokcsa is ugyanaz
1610-ben „Emerici Harasthy alias Mokcsay”, 1610-ben
Chatarie Harasthy alias Mokcsay”, 1611-ben „Stefani
Harasthy alias Mokcsay”, 1616-ben „Nicolai
Harasthy alias Mokcsay”, 1649-ben „Joani Harasthy
alias Mokcsay de Mokcsa”, 1630-ban „Francisci
Harasthy de eadem Harasthy de Mokcsa”.

(Dr. Mokcsay Zoltán gyűjteményéből)

Az ungi Harasthy család neve bizonyára
a már elpusztult Ung megyei Harasthy községgel
áll kapcsolatban. Harasthy falu Mokcsa is Csepely
községet határai között felelt, ma már csak egy
hásonnevi tő tartotta fenn az emléket. 1511-ben
„Harasthy” Keuyes Albertné Harasthy Erősbet
tulajdonosa s legutóbb 1600-ban fordul elő az

íráatokban. / Dr. Horcsay Lottán gyűjteménye és az Országos Levéltár Horcsay letét /.

Haranthy János; ariner fia Jarab volt s ennek fia: Péter, János és László nyerner 1405-ben Sigmond királytól címeres levelet Tétényi Péter budai alvornaggyal egyetemben. / Nagy Iván: V. k. 51-53 lap /.

Haranthy Ferenc / 1450-1540 / Arad megye főispánja, 1483-ban Körcseyi bán, 1492-ben a Bosnya királyság bányája, ennek a Haranthy családnak a tagja, ari pedig állítólag a "Haranth" nemzetségből származott / Dr. Weltnér Hor; Nagy Nemzetsegek I k. 316 lap /.

Haranthy Ferenc sörényi bánna, a dugasdag főúrna, az Ung megyei "Haranthy alias Horcsay" családdal való aonos származását a Horcsay család iratai röiött található régi tárgymutató tartotta fenn, melyben bizonyos birtoklasi ügyekkel kapcsolatban a Haranthyak neve ilyen sorrendben fordul elő: 1519 "Andreae Haranthy de Horcsa", 1610 "Catarinae Haranthy alias Horcsay", 1611 "Stefani Haranthy alias Horcsay" stb. / Dr. Horcsay Lottán gyűjteménye /.

1503 ^{sörényi bán} ¹⁵⁰³ "Egregio Francisco de Haranth" ^{es Bosnyak}

1503 Haranthy Ferenc aonos a sörényi bánna s arad megye egykori főispánjával, az elmondottakon kívül bizonyítható aasal is, hogy az említett indexben

felhorolt Arad megyei helysiger u. m. Belső Csálya,
 Külső Csálya, Pongrácz, Kovácsi, Keő és Győr valóban
 Haranthy Ferenc nörényi és bosniai bán birtolai
 köze tartoztak, Magyar Király V. k. 51-53-as Dr.
 Borovszky; Arad megye története).

Ha tehát a Horvay családhoz az Ung megyei
 Haranthy családdal való aronossága a fenti indokok
 által bizonyítva van Haranthy Ferenc nörényi bánhoz
 az ungi Haranthy alias Horvayval való ositályos
 atyafisága is, ha elfogadjuk azt a megállapítást,
 hogy Haranthy Ferenc nörényi bán „Haranth” ös
 nemzetségből /de genere/ származott, akkor nem
 lenne kétséges az sem, hogy a Horvay család
 a Haranthy, Tétényi és Nagy stb. családdal együtt
 a „Haranth” nemzetség ivadéka.

Dr. Wéltner által felhorolt Haranthyak birtokosok
 voltak Bodrog és Baranya megyékben, sőt birtokosok
 a Haranthyak a XV. és XVI. században Bodrog megye
 közelében Arad és Zaránd vármegyékben is birtok-
 osok Bodrog megye tomonsiédságában Bács
 megyében a XIX. században és pedig Horvay-
 Haranthyak, akik közül többen élnek ma is
 Temes és Grassó-Görény vármegyékben.

Dr. Harácsouyi szerint. /Magyar Nemzetiség 2. k.
 140-143 k. szerint Bodrog, Baranya Tolna megyékben

V.

s esee kivül a Haranthyar Stad, Bács, Bérés, Keves, Lajos, Rabócs, Repes, Ung, és Taránd megyék nemzeti közt is előfordulnak (Dr. Csány D.^{ezső} magyar történet földrajz).

Dr. Weltner ír szerint a „Haranth” nemzetségi le származottai a Tétényiek, Kapuyak és Haranthyak. Ennek hitelesítése képe felhozza még, hogy a Haranthyak egy csoportja 1405-ben Zsigmond királytól címerez levelet kapott, egy másik csoportja pedig Horvay alias Haranthy névvel a Horvay család címerezét használja.

Haranthyak címere melyet 1405-ben Zsigmond királytól kapta a követreső; arany és feketevel balról vízszintesen vágott páncs, felet egy daru jobbájában gömbölyű követ tart, lent egy arany pölya. Sisárdin: fekete és arannyal vízszintesen vágott dűsanatból kitört pölya. Tarand fekete és arany (Dr. Weltner ír. magyar kemezséger)

(Ezert leközöltem Dr. Horvay Lottai könyvéből a Horvay család történetéből.)

A Horvay és Horvay Haranthy család címereznek a sinei; acél, fekete és arany kőszírova mellékeltem. Ha sülsig volna a

cimerben lévő sinesz hovatartozására ugy sineszben írtam.

Helyesbíttem azt az állításomat, illetve lemasoltam azt a részt, amiben Zsigmond király oklevelét ad Morcsayaknak; vagyis megerősíti a nemességüket.

„Most közzétett két orvátnak megújítása képe hivatkozunk kell Zsigmond királynak egy 1412-ben kiadott oklevelére, mellyel Morcsay Pál diósgyőri alvárnagynak, továbbá testvéreinek Istványnak, János fia Istványnak, Gergely fia Jánosnak, morcsa és csepelyi birtokos nemességnek morcsára és csepelyre egy előbbi király adomány alapján ny adományt ad [Ors. Levélt. Morcsay letét].”

„A három oklevel egy bevetéséből nem lehet vitás többé, hogy kesze fia Dieneo, mint a Morcsay család nemességének szerzője az Onode félc 1298 oklevel kiadása előtt kapta morcsa és csepely községét.”

A zárójelben felvannak tüntetve a hiteles adat források. Lemásolta Dr. Morcsay Zoltán könyvéből, Szántó Ernőné műletett Morcsay Ernővel.

Utóirat

Hokesey Haranthy Agoston a híres Észak-Amerikai és Nyugat-Indiai utasó, ari Bács megyében született 1812-ben és meghalt 1869 július 22-én. A 30 es években beutasta Észak Amerikát s Tapasztalatait "Utazás Észak Amerikában" című művében meg is írta. A szabadságharc után egyes családtagjaival Észak Amerikába költözött ahol egy ^(Buenavista) ~~Éseptaly~~ nevű községet alapított s Nicaragua államában nagy szágyárai voltak. Hokesey Haranthy Agoston jogi pályára lépett, de később a magyar testőrség tagja lett; aszutan József nádor magánbírója. Polgártársai mindig is mindenütt tisztelték és becsülték; évrig volt California egyik ^{(Sheriff - San Diego) baro} ~~választó kerületének~~ képviselője s a gyűlésen mindenki birtokos tagja. 1868-ban Nicaraguában ment elani, ahol neje sárga-láiban meghalt, s a magát pedig 1869-ben az alligátorok tépték szét. (Pallas lex. 675 lap és Bács Bodrog megye története Dr. Borovszky J. II k. 508 lap):

Dr. Hokesey Zoltán könyvéből másoltam le a "Hokesey család rövid történetéből"

Horváth Mihály történetíró szerint a Csépey család őse Cseme, ennek fia Dieneo, udvarbíró volt!

Amint IV. László király 1280 évi adományleveléből kitűnik, Cseme fiát Dieneost Csépey és Morcsa falujával együtt venni ki a király az ungi várhatósága alól, tehát feltéhető, hogy a sóbani levő birtok eladás idejében Cseme már bírta Morcsát, amit az is bizonyít, hogy Morcsa község határában egy 1354-ben feltűrt okirat szerint volt egy Steme, helyesebben Cseme patak, mely bizonyára Csemétől vette elnevezését (Harasi ormanytár VIII. kötet 207. lap és Szirmay: Comitát Fenyőleis 1. lap). Csépett nem bírhatta mert mint fentebb láttuk, az Csépan tulajdona volt. Itt tehát a Csépey község közzelű somszédságában felfű - ma már ismeretlen - Harasith község re kell gondolnunk, melynek Cseme is esetleg Kocsord fia chiellis is mint római - birtokosai lehetett. Harasith község nem tartozott az ungi várhatósága alá (Pesthy F. Várisp. Tört. 521. lap), tehát Csemének és rómaiáságának is foglaltsági jósága lehetett. Harasith község, mint az orvosi-ban felfű hasonnevű helységről, valószínűleg Harasith nevezetű ősi birtokai voltak a Buda hadnagy is ehez a családkhoz tartozhatott, mert

1287-ben Harasthy János, nyitván Budának utódja
Budaháza ad el egy telket a kétújiernei ~~Ass~~
/ Országos Levéltár Morccay letét /

Mokcsay Harasthy Ágoston a Bács megyében
született 1812-ben és meghalt 1869 július 22-én.
Bővebb leírás található Pallas lex. 675 lap. és Bács
Bodrog megye története Dr. Borossy J. II. k. 508 lap /

Harasith köcsög a tatarjárásról puntult el.

Mokcsay 1354 táján Mokcsay - nál, később
Mokcsay - nál 1768 körül Mokcsay nál írta
magukat.